

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2870

Vragen van de leden **Heijnen** en **Dijksma** (beiden PvdA) aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en voor Immigratie, Integratie en Asiel over *de kosten van het onderzoek naar de toestanden bij het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA)* (ingezonden 11 mei 2012).

Antwoord van minister **Leers** (Immigratie, Integratie en Asiel) (ontvangen 26 juni 2012).

Vraag 1

Wat is uw oordeel over de hoogte van de kosten van het onderzoek naar de omstandigheden bij het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), € 903 598,- exclusief de kosten van het onderzoek door de Rijks Accountants Dienst (RAD) (314 uur), en de kosten van advocaten van het COA en de onderzoekscommissie COA?

Antwoord 1

Het bedrag is zonder meer omvangrijk. Het betreft dan ook diverse hoogwaardige onderzoeken die alle nodig waren om een zo compleet mogelijk beeld van de situatie met betrekking tot het COA te krijgen. Op verzoek van en in overleg met de Kamer is de onderzoeksopdracht aan de Commissie van onderzoek COA geformuleerd.

Vraag 2

Kunt u nadere informatie verschaffen over de volgende kosten ten laste van BZK: personele kosten € 170 430,-, communicatie € 50 130,- en het onderzoeksbureau € 487 638,-?

Antwoord 2

De personele kosten betreffen de vergoedingen aan de twee Commissieleden de kosten verbonden aan de inzet van een secretaris van de Commissie, en de secretariële ondersteuning. De vergoeding aan de twee Commissieleden heeft plaatsgevonden conform artikel 2 van de Wet vergoedingen adviescolleges. Dat is terug te vinden in artikel 8 van het Instellingsbesluit van 25 november 2011 (Stcrt. 2011-22063), zoals gewijzigd op 12 april 2012 (Stcrt. 2012-7875). De communicatiekosten zijn gemaakt voor het opzetten en onderhouden van de website van de Commissie en de ontwerp- en drukkosten met betrekking tot het rapport. De kosten van het onderzoeksbureau houden verband met de inzet van een onderzoeksteam dat de Commissie heeft ondersteund bij het uitvoeren van het onderzoek. Voor de activiteiten

die in dit kader hebben plaatsgevonden, verwijst ik u naar hoofdstuk 1, paragraaf 1.3 van het onderzoeksrapport.

Vraag 3

Op welke wijze heeft de opdrachtverlening voor dit onderzoek plaatsgevonden, ondershands of in het kader van aanbesteding? Waarom is voor deze vorm van opdrachtverlening gekozen? Zijn er meer onderzoeksbureaus benaderd? Zo nee, waarom niet? Zo ja, met welk resultaat en waarom is voor KPMG gekozen?

Antwoord 3

De opdrachtverlening voor de ondersteuning van de Commissie door een extern onderzoeksbureau heeft plaatsgevonden via een offerteaanvraag die is uitgezet bij alle contractpartners binnen de voor dit onderzoek relevante mantelovereenkomst van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Ik verwijst u hiervoor naar de bijgevoegde «Offerteaanvraag onderzoek naar werkklimaat en bestuursstructuur», d.d. 24 oktober 2011. De gunning van de opdracht heeft plaatsgevonden op grond van gewogen, vooraf vastgestelde en met de betrokken bureaus gecommuniceerde criteria. Uit deze procedure is BDO, met als onderaannemer bureau Berenschot BV, naar voren gekomen als de partij met de economisch meest voordelige offerte.

Vraag 4

Hoe luidde de onderzoeksopdracht en de overeengekomen voorwaarden (in offerte, en/of contract) en hoe verhouden de gemaakte kosten zich hiermee?

Antwoord 4

Ik verwijst u hiervoor naar de in de vorige vraag genoemde offerteaanvraag. In de offerteaanvraag is uitgegaan van een geschatte tijdsbesteding door het bureau van 960 uur. Vanwege de complexiteit van de materie en de zorgvuldigheid die de Commissie in acht wilde nemen heeft de commissie het noodzakelijk geacht om met een aanzienlijk groter aantal personen te spreken dan van te voren ingeschat en om op een aantal onderwerpen verdiepend dossieronderzoek te doen. Mede hierdoor zijn er op verzoek van de Commissie aanvullende offertes voor meerwerk door BDO/Berenschot uitgebracht en zijn de kosten van het onderzoek hoger uitgevallen dan in eerste instantie geraamd.

Vraag 5

Hoe en door wie werd er door het ministerie tijdens het onderzoek gestuurd op de kosten?

Antwoord 5

De Commissie heeft het onderzoek geleid. BDO/Berenschot heeft, onder aansturing van de Commissie, uitvoering aan het onderzoek gegeven. Het opdrachtgeverschap van het brede COA-onderzoek was in handen van de Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel. De Secretaris-generaal van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft als gedelegeerd opdrachtgever opgetreden. Dit gedelegeerd opdrachtgeverschap betekende in de praktijk dat de Secretaris-generaal geregeld met de commissieleden overleg voerde in een zogenoemd opdrachtgeveroverleg over de beheersmatige kanten van de opdrachtverlening. Bij een deel van dit overleg was ook het Bureau Berenschot aanwezig. In dit overleg werd over de voortgang en planning van de werkzaamheden gesproken. Daarbij kwamen in voorkomende gevallen verzoeken aan de orde voor meerwerk. Daarover werd uiteindelijk door de Secretaris-generaal besloten op een beargumenteerd schriftelijk verzoek van de Commissie.

Vraag 6

Hoe beoordeelt u het gerucht dat het onderzoeksbureau al zijn producten op dit onderzoek heeft ingezet zonder dat daarvoor in alle gevallen de noodzaak aanwezig was?

Antwoord 6

Dit gerucht is mij onbekend en wordt door mij niet herkend.

Vraag 7

Hoe verhouden de kosten van het onderzoeksbureau zich met de richtlijnen voor de kosten van externe inhuur?

Antwoord 7

De opdracht aan het onderzoeksbureau betrof een resultaatopdracht. Er was daarmee geen sprake van externe inhuur.

Vraag 8

Kunt u aangeven welke andere onderzoeken in 2011 en 2012 onder verantwoordelijkheid van het ministerie van BZK en andere ministeries meer dan € 1 mln. hebben gekost?

Antwoord 8

Binnen het kerndepartement van BZK hebben verschillende onderzoeken plaatsgevonden, waarvan twee onderzoeken een financieel belang van boven de € 1 mln. in de periode 2011–2012 hebben.

Een onderzoek met een beslag van meer dan € 1 mln. is het nader onderzoek Periodiek Onderhoudsrapport van het Gemeentefonds 2010. Dit onderzoek wordt in opdracht van het ministerie van BZK en Financiën uitgevoerd, met als doel in beeld te brengen of, hoe en op welke onderdelen het gemeentefonds aangepast moet worden. Het betreft groot onderhoud aan het gemeentefonds en leidt tot aanpassingen in verdeling en volume van de clusters indien noodzakelijk. Het ministerie van BZK treedt op als opdrachtgever in de rol van fondsbeheerder.

Ook de kosten voor het Woononderzoek Nederland 2012 bedragen meer dan € 1 mln. Het Woononderzoek kent een lange traditie en is een landelijk veldwerkonderzoek dat dient als basis voor meerdere deelonderzoeken. Deze deelonderzoeken (modules) zijn de woningmarktmodule (wordt eens in de 4 jaar gehouden) en de energiemodule (wordt eens in de 6 jaar afgenomen). Dit onderzoek geeft inzicht in onder meer de situatie op de woningmarkt, de betaalbaarheid van het wonen, scheefheid, het verhuisgedrag, leefbaarheid, seniorenhuisvesting, energiegedrag en de energetische kwaliteit van de woningen. Dit onderzoek levert de beleidsinformatie op die noodzakelijk is ter onderbouwing en monitoring van het woonbeleid. Voorbeelden hiervan zijn de doorberekeningen van de effecten van aanpassingen in het huurbeleid of wijzigingen in de hypotheekrenteaftrek, het effect op de financiële situatie van huishoudens, meningen van bewoners over leefbaarheidsontwikkeling, preventieve maatregelen t.b.v. brandveiligheid en de mate waarin internationale afspraken over reductie van de CO₂ uitstoot gerealiseerd worden door energiebesparingsmaatregelen in de woningvoorraad. Het WoonOnderzoek Nederland 2012 laat daarnaast 99 gemeenten meeliften met het onderzoek, ten behoeve van de onderbouwing van hun lokale woonbeleid.

Vraag 9

Wordt er toegezien op het binnen de perken houden van de kosten van externe onderzoeken? Zo ja, op welke wijze? Bestaan hiervoor richtlijnen per ministerie of rijksbreed? Zo nee, vindt u niet dat de kosten van dit onderzoek aanleiding geven tot een betere sturing van de kosten van de externe onderzoeken?

Antwoord 9

De sturing op de kosten wordt ondersteund door de aanbestedingsprocedure zoals gehanteerd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, waarbij vooraf heldere afspraken over de opdracht, de aanpak, de geschatte tijdsbesteding en voorwaarden worden gemaakt. De aanbestedingsprocedure zorgt ervoor dat de partij met de – op basis van vooraf vastgestelde gunningscriteria – economisch meest gunstige offerte de opdracht gegund krijgt. Volledigheidshalve verwijs ik hierbij naar het antwoord op vraag 5. De rijksoverheid hanteert voor het inkopen van diensten overeenkomsten waarbij algemene voorwaarden van toepassing zijn, vastgelegd in de ARVODI. Hierin zijn onder meer clausules opgenomen waarmee meerwerk beperkt wordt en alleen onder bepaalde voorwaarden ingezet kan worden.

Vraag 10

Bent u bereid de Kamer te informeren over de kosten van advocaten van het COA en de onderzoekscommissie COA en eventuele andere kosten voor dit onderzoek, zodat een compleet beeld ontstaat van alle kosten van dit onderzoek?

Antwoord 10

De kosten van de advocaten van het COA bedragen half juni omstreeks € 190 000. De kosten voor de juridische ondersteuning van de Commissie door het kantoor van de landsadvocaat bedragen € 59 450. De hoogte van de kosten is mede gerelateerd aan het aantal gerechtelijke procedures dat mevrouw Albayrak heeft aangespannen.